

K e r t o m u s

liiton toiminnasta vuonna 1966

Yleistä

Vuoden 1966 aikana on teollisuuden kasvuvauhti ollut verrattain hidas. Kun teollisuustuotanto vuonna 1965 kasvoi n. 4,5 %, vuoden 1966 aikana lisäys oli n. 4 %. Kehitykseen on vaikuttanut erityisesti se, että metalliteollisuudessa on kasvu käytännöllisesti katsoen kokonaan pysähtynyt ja puunjalostusteollisuuden tuotannon määrä jäänyt vuoden 1965 tasolle. Tällä hetkellä ei ole näköpiirissä mitään, mikä merkitsisi tuntuva käännettä suuntaan tai toiseen.

Hintakehitys on vuoden 1966 aikana ollut selvästi nouseva. Elinkustannusindeksi kohosi vuonna 1965 3,8 %. Vuonna 1966 indeksi nousi joulukuun 1965 arvosta joulukuuhun 1966 5,0 %.

Työmarkkinoilla solmittiin vuoden 1966 helmikuussa kolmivuotiset sopimukset. Palkkojen yleiskorotukset olivat vuoden 1966 aikana 3 % 1.2.1966 lähtien ja 2,4 % 1.6.1966 lähtien.

Liiton hallinto

Liiton puheenjohtajana on toiminut yliassistentti T.O. Parmanne ja varapuheenjohtajana työnjohtaja Eino Leino. Liittovaltuustoon ovat kuuluneet vuoden 1965 varsinaisen liittokokouksen valitsevat henkilöt. Liittovaltuusto on vuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Liittohallitukseen ovat kuuluneet vuoden 1965 varsinaisen liittokokouksen valitsevat henkilöt. Liittohallitus on kokoontunut vuoden aikana 9 kertaa. Liittohallituksen kokouksiin ovat liittohallituksen jäsenet osallistuneet seuraavasti: Parmanne 9, Andersson 9, Hyypiä 7, Kalliomäki 8, Kärki 5, Laine 7, Leino 8, Louhenperä 7, Muhonen 8, Nummela 8, Päiste 9, Rajasmaa 7, Rasimus 9, Salonen 9, Sylander 9, Tikka 9 ja Walta 9 kokoukseen.

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtaja Parmanne ja liittohallituksen jäsenet Leino, Nummela, Salonen, Tikka ja Walta. Työvaliokunta on vuoden aikana pitänyt 23 kokousta. Työvaliokunnan kokouksiin ovat työvaliokunnan jäse-

net osallistuneet seuraavasti: Parmanne 21, Leino 18, Nummela 19, Salonen 23, Tikka 23 ja Walta 23 kokoukseen.

Toimistoneuvottelukunta kokoontui vuoden aikana 21 kertaa.

Liiton taloudenhoitajana on edelleen toiminut ylityönjohtaja S. Linkosalmi.

Eri asioiden valmistelua varten ovat olleet seuraavat liittohallituksen asettamat toimikunnat:

Talousvaliokunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Linkosalmi sekä jäseninä Salonen, Sylander, Tikka ja Hallenberg.

Ammattikasvatusvaliokunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Nummela sekä jäseninä K. Pohjanheimo, A. Vahviala ja T. Rantanen.

Työehtosopimustoimikunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Salonen sekä jäseninä Sylander ja Nummela sekä liiton pääsihteeri ja asiamiehet.

Julkaisujaosto, jonka puheenjohtajana on toiminut Walta sekä jäseninä Lauri Saurola, P. Heikkinen ja E. Heikkilä.

Valistusvaliokunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Salonen sekä jäseninä Ensio Asikainen, Usko Oijala ja E. Heikkilä.

Stipendi-, kukkasrahasto- ja lomakotirahaston toimikunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Tikka sekä jäseninä Walta ja Palm.

Tuki- ja turvarahaston hoitokunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Sylander sekä jäseninä K. Äijälä ja S. Palm.

Ansiomerkkivaliokunnan ovat muodostaneet toimistoneuvottelukuntaan kuuluvat henkilöt.

Toimistohenkilökunnan työsuhteiden järjestelytoimikunta, jonka puheenjohtajana on toiminut Parmanne sekä jäseninä Leino, Nummela, Salonen, Tikka ja Linkosalmi.

Liiton toimiston henkilökunta

Liiton toimisto on sijainnut liiton omistamassa osakehuoneistossa Lönnrotinkatu 25 A 5 Helsingissä. Osa toimistotilasta on ollut edelleen vuokratuna ulkopuolisille.

Toimiston henkilökuntaan ovat vuoden 1966 aikana kuuluneet seuraavat:

Pääsihteerinä lainopin kandidaatti Veikko Hallenberg (tullut liiton palvelukseen 1955).

Asiamiehinä S. Palm (1947), teknikko Tuure Rantanen (1962), valtiot. maist. V. Ensio Heikkilä (1963), hovioikeuden auskult. Taisto Joensuu (31.1.1966 saakka) ja oikeustiet. kand. Pentti Kostamo (1.3.1966 lähtien).

Julkaisutoiminnan tehtävissä ja liiton kirjanpitäjänä on toiminut rouva Sirkka Aalto (Kustannus Oy Tekniikan Kirjan palveluksessa vuodesta 1947).

Kassanhoitajana on toiminut rouva Merja Louhi (liiton palveluksessa vuodesta 1951).

Jäsenasioiden hoitajina ovat toimineet rouva Marjatta Peltonen (1947) ja rouva Aira Valve (1965).

Osoitteiston hoitajana on ollut rouva Kaarina Vainionpää (1957).

Kirjeenvaihtajana yhteisesti STTK:n kanssa on ollut neiti Heljä Salomaa (1955).

Konekirjoittajana on ollut rouva Helvi Terho (1962).

Keskuksenhoitajana on ollut neiti Marketta Ruotsalainen (1965).

Lähettinä on toiminut rouva Irja Ikoneh (11.1.1966 lähtien).

Liiton jäsenyhdistykset ja jäsenmäärä

Liiton jäsenyhdistysten lukumäärä kasvoi vuoden 1965 aikana 13:lla.

Liiton jäsenyhdistyksiksi hyväksyttiin vuoden kuluessa seuraavat yhdistykset:

Riveden Tekniset r.y., Simpeleen Tekniset r.y., Uimaharjun Tekniset r.y., Haminan seudun Tekniset r.y., Yleisradion Insinöörit r.y., Tornion Tekniset r.y., Kaapelitehtaan Tekniset r.y., Karjaan Tekniset r.y., Loimaan Tekniset r.y., Repolan Tekniset r.y., Pyhäsalmen Tekniset r.y., Luikonlahden Tekniset r.y., Kirkniemen Tekniset r.y. ja MTV-Tekniset r.y.

Päivämäärällä 30.6.1966 erosi liiton jäsenyydestä Parantolaopiston Opettajat r.y.

Jäsenyhdistyksiä oli vuoden alussa 126 ja lopussa 139.

Liiton jäsenmäärä oli vuoden alussa 14.080 ja vuoden päättyessä 15.851, joten lisäys vuoden aikana oli 1.771 jäsentä eli 12,6 %.

Sopimustilanne ja palkkakehitys

Vuoden 1965 lopulla käydyt neuvottelut sopimusten uusimiseksi jatkuivat pitkälle yli vuodenvaihteen. Keskusliittojen välillä allekirjoitettiin 15.2.1966 runkosopimus ja työaikaa koskeva sopimus.

Palkkasopimukset allekirjoitettiin autokoriteollisuudessa, kenkä- ja nahkateollisuudessa, panimo- ja virvoitusjuomateollisuudessa, putkijohtotalalla, puunjalostusteollisuudessa, puusepänteollisuudessa, asfalttialalla, lasi-, metalli- ja rakennusaineteollisuudessa, vaatetusteollisuudessa, voimalaitosrakennusosalalla ja Yleisen Ryhmän kanssa päivämäärällä 15.2.1966. Tekstiiliteollisuuden palkkasopimus allekirjoitettiin 25.2.1966. Neuvottelut Autoalan Työnantajaliiton kanssa venyivät pitempään johtuen lähinnä eräästä ryhmittelymääritelmiin liittyneestä kysymyksestä samoin kuin vastuuvakuutuksen järjestämisvaatimuksesta. Sopimuksessa, joka allekirjoitettiin 6.4.1966, sovittiin näistä asioista käytäväksi edelleen neuvotteluja. Sähköasennus- ja puhelinalalla sekä voimalaitososalalla saatiin ratkaisu syntymään seuraavassa kohdassa lähemmin selvitettävien vaiheiden jälkeen 22.4.1966 allekirjoitetuin palkkasopimuksin.

Irtisanomissuojaa koskeneet keskusliittojen väliset neuvottelut päättyivät sopimukseen 21.4.1966. Tällä ensimmäisellä työnantajan vapaata irtisanomisoikeutta rajoittavalla sopimuksella on ollut paitsi käytännöllistä myöskin varsin suuri periaatteellinen merkityksensä.

Metalliteollisuudenharjoittajain Työnantajayhdistyksen kanssa uusittiin työehtosopimus 10.3.1966.

Aeron Teknilliset Toimihenkilöt r.y:tä koskeva työehtosopimus ja palkkasopimus allekirjoitettiin 29.4.1966.

x) Muiden sopimusten osalta selostetaan tilanteen kehittymistä seuraavassa kappaleessa.

Mitä palkkakehitykseen tulee, sisältyvät edellä selostetut sopimukset yleensä 1.2.1966 toteutettavan 3 %:n suuruisen yleiskorotuksen ja 1.6.1966 toteutettavan 2,4 %:n suuruisen yleiskorotuksen. Sopimukset solmittiin kolmeksi vuodeksi lukuunottamatta Aero Oy:n sopimusta, joka on kaksivuotinen. Kolmi-vuotisiin sopimuksiin liittyvä indeksiehto ei vuoden 1966 aikana ollut vaikuttamassa eikä sen perusteella myöskään vuoden 1967 aikana vielä voi tulla korotuksia.

Mitä palkkakehitykseen käytännössä tulee, voidaan todeta, että elokuusta 1965 elokuuhun 1966 ovat teknisten toimihenkilöiden palkat koko teollisuudessa nousseet 8,7 %. Kun tästä on edellä selostetun mukaisesti yleiskorotusta 3 + 2,4 % eli yhteensä 5,47 %, jää ohjelukujen vaikutukseksi 3,23 %.

Palkkasopimusten solmimisen yhteydessä saavutettiin ratkaisu miesten ja naisten samapalkkaisuutta koskevassa kysymyksessä. Samapalkkaisuus toteutetaan sopimusten mukaan asteittain kolmen vuoden aikana.

Vuoden 1966 aikana on liittojen välisissä neuvotteluissa ollut 82 asiaa, joista 56 vuonna 1966 saapuneita ja 26 sitä aikaisemmin. Näistä selvitettiin vuoden aikana 36, joista 27 vuoden 1966 aikana tulleita ja 9 sitä ennen tulleita, joten vuoden 1967 puolelle siirtyi 46 asiaa, joista 29 vuoden 1966 aikana tulleita ja 17 sitä ennen tulleita.

Suomen Asfalttityönantajain Liittoa vastaan nostettiin työtuomioistuimessa kanne runkosopimuksen vuosiloman irtisanomisaikaan lukemista koskevan kohdan tulkinnaista syntyneen erimielisyyden johdosta. Työtuomioistuin katsoi, että lomakauden alkaessa (2.5.) vielä pitämättä oleva, edellisen lomanmääräytymisvuoden aikana ansaittu vuosiloma voidaan lukea irtisanomisajan lyhennykseksi muunakin aikana kuin lomakautena (2.5-30.9.).

x) Oy Yleisradio Ab:n kanssa solmittiin heinäkuussa 1966 ensimmäinen Yleisradion Insinöörit r.y:tä koskeva palkkasopimus.

Liiketyönantajain Keskusliittoa ja Limingan Osuusmeijeriä vastaan työtuomioistuimessa nostettiin kanne yhden meijerikön sopimuksen vastaisesta irtisanomisesta. Työtuomioistuin katsoi meijerin toimineen seuraavassa kappaleessa lähemmin selvitetävän meijerialalla käydyn lakon jälkeen tehdyn lakon lopettamissopimuksen vastaisesti ja tuomitsi meijerin maksamaan liitolle hyvityssakkoa, mutta hylkäsi kanteen Liiketyönantajain Keskusliiton osalta.

Liiketyönantajain Keskusliittoa ja Joensuun Ympäristön Osuusmeijeriä vastaan nostettiin työtuomioistuimessa kanne yhden jäsenen työhön ottamatta jättämisen vuoksi lakon päätyttyä. Työtuomioistuin katsoi meijerin menetelleen lakon lopettamissopimuksen vastaisesti sekä että Liiketyönantajain Keskusliitto oli laiminlyönyt työehtosopimuslain tarkoittaman valvontavelvollisuutensa, minkä vuoksi molemmat tuomittiin maksamaan liitolle hyvityssakkoa.

Työtaistelutoimenpiteet

Vuoden aikana liitto oli pakotettu ryhtymään työtaistelutoimenpiteisiin useammin kuin minään aikaisempana vuonna. Vuoden aikana käytiin kaikkiaan neljä avointa työtaistelua.

Voimalaitosten Työnantajaliiton kanssa syntyi palkkasopimuksesta neuvoteltaessa erimielisyyttä erityisesti päivärahakysymyksestä. Erimielisyys johti uhkavaatimusvaiheeseen. Kun valtakunnansovittelijan johdolla käydyt neuvottelut eivät johtaneet ratkaisuun, alkoi alalla työtaistelu. Lakko kesti 16-23.4.1966. Lakko koski n. 100 jäsentä. Lakon seurauksena päivärahaa koskevat määräykset saatiin aikaisempaa selvemmiksi. Välittömästi lakon päättymisen jälkeen allekirjoitettiin tähän läheisesti liittyvillä aloilla, sähköasennuslalla ja puhelinalalla myös palkkasopimukset.

Oy Yleisradio Ab:n kanssa käytiin pitkään neuvotteluja sopimusten uusimisesta. Erityisesti työaikajärjestelyjen osalta, mutta myöskin palkkojen korotuksen taannehtivan maksun osalta tilanne kiristyi avoimen konfliktin asteelle. Lakko kesti 21-24.4.1966 välisen ajan ja siihen osallistui 566 jäsentä. Tähän ensimmäiseen Oy Yleisradio Ab:n piirissä käytyyn työtaisteluun ja sen tuloksiin voidaan olla tyytyväisiä. - Yhtiön piirissä saatettiin vuoden lopulla voimaan myös irtisanomissuojaa koskeva sopimus.

Puolustusministeriön alaisen Valtion Pukutehtaan osalta oli edellisen sopimuskauden aikana jäänyt avoimeksi ryhmittelykysymys, jossa ei saavutettu paikallisesti ao. jäsenten hyväksymää lopputulosta. Sopimuksen uusimisen edellytykseksi asetettiin se, että ryhmittelykysymys oli saatava ratkaistuksi tyydyttävällä tavalla. Kun työnantajapuoli ei tähän ollut taipuvainen, käytiin laitosta koskevana 2-17.5.1966 avoin työtaistelu. Työtaistelulla saavutettiin se, mitä pyrittiinkin aikaansaamaan. 17.5.1966 allekirjoitettiin myöskin muut

puolustusministeriötä koskevat sopimukset, nimittäin työehtosopimus, metalli-alan palkkasopimus ja Hallin lentokalustokorjaamon palkkasopimus Valtion Pukutehtaan palkkasopimuksen lisäksi.

Liiketyönantajain Keskusliiton kanssa ei päästy vuoden alkupuolella sopimusratkaisuun meijerialan sopimusehdoista. Työnantajapuoli kävi samanaikaisesti neuvotteluja toisen alalla esiintyvän järjestön kanssa ja teki neuvottelujen viime vaiheessa sen kanssa sopimuksen. Kun tämä ratkaisu ei tyydyttänyt liittoomme järjestäytyneitä meijeriteknisiä, jouduttiin avoimen työtaistelun tielle. Lakko alkoi 23.5.1966 134 jäsenen voimin ja sitä laajennettiin 18.6.1966 käsittämään lähes 300 jäsentä. Lakon pitkittyttyä jouduttiin liitossa jo tekemään päätös koko teollisuudessa toimivan jäsenistön voimin toimeenpantavasta myötätuntolakosta. Sitä ei kuitenkaan tarvinnut toteuttaa, sillä valtakunnansovittelijan välitysehdoitusten perusteella päästiin asiassa ratkaisuun 12.7.1966. Sopimus solmittiin kolmivuotiseksi.

Vielä voidaan mainita, että uhkavaatimus jätettiin maaliskuussa niin ikään työnantajaliittoon kuulumattomalle Konela Oy:lle. Kysymyksessä oli sopimussuhteen aikaansaaminen yhtiön palveluksessa olevia teknisiä toimihenkilöitä koskevana. Ennenkuin uhkavaatimus pääsi alkamaan, yhtiö liittyi jäseneksi Autoalan Työnantajaliittoon ja tuli siten sen sopimusten piiriin.

Valistustoiminta

Vuoden 1966 yhdysmieskurssi pidettiin koko maata käsittävänä Punkaharjun lomakylässä 16-18.2.1966. Kurssille osallistui 49 yhdysmiestä.

Kevään luentopäivät pidettiin Vaasassa 26-27.3.1966. Syyskauden luentopäivät pidettiin 15-16.10.1966 Lahdessa. Luentopäiville osallistui 400-500 henkilöä.

Sopimusten tultua solmituiksi järjestettiin piireittäin yhdysmiesten informointitilaisuuksia sopimuksiin tulleista muutoksista.

Syksyn 1966 kuluessa asiamies Rantanen suoritti teknisten koulujen oppilaiden informaation, jonka tuloksena yli 700 oppilasta liittyi jäseneksi.

Ammattikasvatustoiminta

Liiton toimesta jatkettiin vuoden aikana edelleen ammattikasvatuksellista kurssitoimintaa. Paineilmatekniikan ja hydrauliiikan peruskurssi järjestettiin 25-26.2.1966 Tampereella, 22-23.4.1966 Turussa ja 21-22.11.1966 Lappeenrannassa. Puunjalostusteollisuuden teknisten toimihenkilöiden täydennyskurssi I/1 järjestettiin 13-14.4.1966 Lepolammella ja I/2 26-28.9.1966 niin ikään Lepolammella. Puolijohdetekniikan täydennyskurssi I/1 järjestettiin 14-16.11.1966 Lepolammella. - Kemian Keskusliiton kanssa on oltu yhteistyössä

korroosiokurssien järjestelyssä.

Julkaisutoiminta

Työnjohto ja Tekniikka-lehti on vuoden aikana ilmestynyt edelleen 10 numerona vuodessa. Kaksi numeroa on ollut kaksoisnumeroita. Lehden painosmäärä on noussut jäsenmäärän mukana.

Tekniikan Kalenteri 1967 julkaistiin vuoden aikana.

Liiton 40-vuotishistoria saatiin kirjapainosta myöskin vuoden 1966 puolella.

Avustustoiminta

Vuoden aikana myönnettyjen avustusten yhteismäärä nousee 53.380,98 markkaan. Tähän sisältyvät myöskin työtaisteluvastuut.

Arpajaiset

Sisäasiainministeriö myönsi liitolle luvan järjestää yhdessä Palokuntien Keskusliiton ja Kotiseutuliiton kanssa arpajaiset syyskaudella. Arpajaisten toimeenpanosta huolehti Suurarpa r.y, Arpajaisten tuoton tilitys siirtyi vuoden 1967 puolelle.

Yhteydet ulkomaille

Liittovaltuuston varsinaisessa kokouksessa 24.4.1966 vieraili Ruotsin Työnjohtajaliiton varapuheenjohtaja Folke Palmkvist, joka esitelmöi Ruotsin Työnjohtajaliiton ajankohtaisista kysymyksistä ja jolle luovutettiin liiton ansiomerkki.

Pohjoismaisen Työnjohtajaunionin järjestämälle ensimmäiselle yhteispohjoismaiselle kurssille Tanskassa 25.9-1.10.1966 osallistuivat suunnittelija Aarne Hallfors Tampereelta, työnjohtaja Eemeli Lauttajärvi Vaasasta, teknikko Jaakko Mäkelä Karhulasta, työnjohtaja Hugo Nilsson Turusta, työnsuunnittelija Sakari Vuoristo Helsingistä ja työntutkija Ossi Virtavuori Keravalta. Kurssin luennoitsijana toimi mm. pääsihteeri Hallenberg.

Saksalaisen Deutsche Angestellten-Gewerkschaft'in työnjohtajaryhmän edustajakokoukseen Sindelfingenissä 10-17.10.1966 osallistui pääsihteeri Hallenberg tutustuen samalla matkalla myöskin järjestön Hampurissa olevassa toimistossa työehtosopimuspolitiikkaan.

Edustus eri elimissä

Liittomme on kertomusvuoden aikana ollut jäsenenä Suomen Teknillisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitossa, Suomen Teollisoikeudellinen Yhdistys r.y:ssä ja Lomaliitto r.y:ssä. Liiton työttömyyskassa on kuulunut Työttömyyskassojen Yhteistyöjärjestöön.

Liiton edustajina ovat STTK:n hallitukseen ennen sen 7.5.1966 pidettyä varsinaista liittokokousta kuuluneet T.O. Parmanne, Tuure Rantanen, Gunnar Andersson, Eino Leino, S. Linkosalmi, Helge Päiste, K. Rasimus ja E. J. Salonen varsinaisina jäseninä sekä A. Kalliomäki, Aarne J. Muhonen, Veijo Kärki, Toivo Louhenperä, T.K. Laine, U.O. Rajasmaa, S. Palm ja H. Virkajärvi varajäseninä sekä edellä sanotun varsinaisen liittokokouksen valitsemina T.O. Parmanne, Gunnar Andersson, Eino Leino, Sven Linkosalmi, Helge Päiste, Tuure Rantanen, Konsta Rasimus ja E.J. Salonen varsinaisina jäseninä sekä T.K. Laine, Viljo Tikka, V. Ensio Heikkilä, Asser Kalliomäki, Veikko Nummela, Olli Walta ja Sigfrid Palm varajäseninä.

Liiton edustajina Kumatannus Oy Tekniikan Kirjan johtokunnassa ovat olleet T.O. Parmanne, Lauri Saurola, S. Linkosalmi, Viljo Tikka, S. Palm, T. Rantanen ja E. Heikkilä varsinaisina sekä Kalle Salo, E.J. Salonen ja H. Virkajärvi varajäseninä.

Ammattienedistämislaitoksen koulutustoimikunnassa on ollut S. Linkosalmi.

Kiinteistö Oy VPK:n Talon johtokunnan jäsenenä on ollut T.O. Parmanne.

Asunto Oy Merimiehenkatu 24:n johtokunnan puheenjohtajana on ollut Veikko Hallenberg.

Työttömyyskassojen Yhteistyöjärjestön hallitukseen on kuulunut S. Palm.

Helsingissä maaliskuun 9 päivänä 1967

TEKNISTEN LIITTO r.y.

Liittohallitus